

mulți e împreună cu anume favoruri. De aici înverșunarea ce se deslănțue îndeosebi la alegeri.

Guvernul, după cum se prevedea, a obținut majoritate în alegeri. Opoziția — liberalii și junimiștii — are însă și ea aleși în Cameră și Senat pe cei mai iluștri reprezentanți ai săi. În Cameră, între alții, liberalii au pe fostul ministru de externe Ioan I. Brătianu, iar junimiștii pe fostii miniștri N. Filipescu și Alexandru Marghiloman. La Senat sunt aleși dl D. Sturdza, șeful partidului liberal, Anton Carp și Dumitru Protopopescu, cei mai celebri financieri ai țării.

Întâia luptă între partide s'a dat acum de curind, cu ocazia discuției răspunsului la Mesagi.

Dintre liberalii la Cameră a vorbit mai pe larg și a dezvoltat punctul de privire al liberalilor dl I. Brătianu iar în numele junimiștilor au vorbit dnii N. Filipescu și Al. Marghiloman. Toți trei sunt bărbați de stat tineri (abea de 40 ani), talentați și plini de vigoare. Ei au atacat guvernul îndeosebi pe tema, că nu reprezintă cu adevărat partidul conservator, ideile acestuia fiind programul junimiștilor de sub șefia dlui Carp. O altă acuzație ce i-au adus guvernului este, că fiind în opoziție a promis alegătorilor câte toate, pe care nu va fi în stare și nici are de gând să le împlinească. Nu mai puțin l'au acuzat pentru chipul cum a ingerat în alegeri.

Din partea guvernului au vorbit ministrul președinte dl Cantacuzino, miniștrii Take Ionescu și Lahovary și alții. Toți au apărat partidul și față de acuzațiile conservatorilor de sub șefia dlui Carp au formulat și ei acuzarea, că junimiștii prin dese lor disidențe întotdeauna au stângenit mersul partidului conservator.

La Senat discuție mai animată a fost cu prilejul verificării mandatelor, și anume din cauză că la Gorj s'a ales ear Senatul a verificat pe dl Adrian Magheru, care n'are încă vârsta cerută (40 ani).

Dintre lucrurile săvârșite la Senat este de remarcă convenția vamală cu Germania. Raportorul acestei legi, dl Dr. Istrati, a adus în plin Senat elogii fostului ministru de fi-

nanțe Emil Costinescu, despre care a recunoscut, că a lucrat cu folos și pricepere pe terenul economic și a dat vieții financiare a țării o îndrumare sănătoasă.

La discuția acestui proiect de lege au vorbit între alții Anton Carp și D. Sturdza. Șeful liberalilor vorbind de convențiunile de comerț, spune că înainte statele erau străine unele de altele, nu aveau mijloace de transport; azi grație civilizațiunii au ajuns acolo unde suntem astăzi, și pentru satisfacerea intereselor internaționale au apărut tractate de comerț.

«Suntem — zice — azi un grup de opt state europene legate cu aceleași interese și cu aceleași tendințe.

«Dacă noi ne-am izola în mijlocul Europei, am perde și ce avem. Când am avut războiul vamal cu Austro-Ungaria, am văzut atunci greutățile ce se întâmpină și de o parte și de cealaltă. Fiecare stat își are interesele sale pe care caută să le apere, și apărîndule va alcătui un tractat bun.

«Nu invidia îmbogățește statele și popoarele, ci munca neîntreruptă. Nimic în lume nu aduce bogăția decât munca omului și de aceea să muncim. Dumnezeu ne-a dat un pământ bun, roditor care ne dă mijlocul să fim cei dintâi pe țărîmul agricol. Guvernele trebuie să lucreze astfel, încât să înlesnească țărânului român să iasă din sărăcie, să înlăture pe exploatatorii necinstiți ai muncii de robii a țărănilor noștri.

«În această direcție trebuie să ne îndreptăm noi privirile.

Cu privire la tractatul de comerț încheiat între România și Germania, «N. Freie Presse» dela 21 Martie scrie:

«Senatul a primit ieri în unanimitate tratatul comercial cu Germania. În decursul dezbaterilor, fostul ministru președinte Sturdza a declarat că tratatul german-român, care contribuie la dezvoltarea economică a țării, are și însemnătate politică, căci România va fi tratată pe același picior de egalitate cu alte șapte state. Ministrul de externe generalul Lahovary a spus că între guvernul conservator și partidul liberal există o deosebire în ce privește concepția politicii comerciale. Guvernul actual dorește mai mult industrializarea agriculturii. El recunoaște dificultățile creării de industrii mari artificiale, pentru că România n'are forțele de muncă cerute nici capital. Afară de aceasta, o mare industrie fără export nu poate trăi; din contră, guvernul vooeste să sprijinească industria mică și cea casnică, precum și industria petrolului. Prin tratatul cu Germania câștigă o sporire de 7 milioane prin încasările vamale, care ar fi întrebuințată (cele 7 milioane) pentru ridicarea agriculturii spre a putea preîntâmpina concurența în desfacerea cerealelor».

Peste tot: în discuțiunile ce se urmează între partide chestia care predomină și preocupă pe oratori este situația economică a țării. În jurul acesteia își măsoară puterea și priceperea toți bărbații de stat. Cu drept cuvânt, pentru-că dela fericita ei rezolvare depinde fericirea și mărirea țării.

Ordine... ordine... Când vrei, pentru ori-ce poți afla motiv; e vorba, că să ai planul; motivarea lui doar nu e altceva, decât o haină, sub care prezentat minții omenești să pară bun, frumos, să ai cu ce să le astupi gura la unii, ear la cei șovăitori să le prezinți mult așteptatul razim mental. Nu vrem să scotocim, cum își moti-

vează ministrul finanțelor ultimul și ne mărginim numai a-l înregistra.

Un rescript trimis de ministrul lor orașului nostru orînduește, ca tele de dări pronumele cu sfîrșit: *fie scris ungurește*; drept aceea consul magistrat a încunoștiințat camera cațială și notarială publ., ca la încheierea contractelor încă să se urmeze această cedură.

Unde suntem?

CRIZA.

E obștească părerea că resursele care formă a crizei nu poate fie decât chestiune de câte-va zile.

În urma audiențelor lui Szögyrich, Monarchul revine acum a tr la contele Andrassy Gyula, pe care ori poimâne îl va primi. Șansele multe ar prezenta la tot cazul un Andrassy care ar dispune de majoritate lamentară.

Prânz

Eri după-miază s'a dat al doilea palatul din Buda.

Au luat parte: Lobkovitz Rudolf, de corp, conte Széchenyi Gyula, senecial Széchenyi Béla gardist al Coroanei, Marich, ambasador în Berlin, Lukács ministrul de finanțe, Justh Gyula președinte Teleky Gyula, membru în Casa magnaților Gábor, Falk Miksa, Kossuth Ferencz, Szentpád, conte Andrassy Gyula, Szederkényi conte Zichy Aladár deputați și mai mulți de stat major.

La cercele Majestatei Sa s'a întreținut cu Lukács László, contele Andrassy Gyula Szögyény, Justh și Kossuth.

Intr'altelă a zis că criza din Italia multă cu cea din Ungaria deși Giolitti ministrul foarte energetic.

S'a remarcat buna dispoziție a Majes-

Partidul

Partidul liberal va ținea azi ședință și se vor lua la dezbateri declarațiunile Tisza făcute cu privire la criză.

Aceste în rezumat sunt următoarele:

1. În chestiunea formării de cabinet liberal n'are nici o misiune. Facțiunile naționaliști ai crizei sunt numai Coroana și partidul liberal are rol pasiv s'asteptă crizei.

De guvern din minoritate nu poate aceasta o eschide cu totul verdictul țării.

2. Misiunea constituțională a partidului liberal față de curentul de azi este să intactă politica liberală pe bază 67-ă țineea, la o nouă alegere să poată revine înșelare efemeră, la politica sa sănătoasă.

3. Politica națională a partidului este politica de tranziție la politica independentă pentru-că drept ideal urmărește nu unională, ci Ungaria națională pe baza pa-Deak Ferencz.

În chipul acesta își va preciza partidul liberal mîne situația. Nu numai partidul membrii săi nu pot forma guvern și guvern al coaliției trece în opoziție, eventual minister birocrat se pune pe vedere de așteptare.

Comitetul executiv al

Va ținea la 1 April ședință în partidului independist.

Partidul inde

Seară de seară mai multă domnește.

Eri a produs iritațiune vestea April vor să proroge din nou par-

Șeful partidului, Kossuth Ferencz lansat un circular către membrii în care-l face atenți pe alegătorii tereseze de listele electorale ce acum pe 1906.

DOUĂ CRUCI.

Ce te uiți peste uluci
Sunt în vale două cruci?

Două cruci tocmai la fel
Unde-i gardul mititel

Sunt două morți sub cele cruci
Două salcâmi lângă uluci.

Ce te uiți la mine atât,
Două salbe am la gât.

Două doine știu să cânt
Dacă-i noaptea far' de vânt.

Două chinuri mă zdrobesc
Pe când luncele-înfloresc.

Chin de viață, chin de dor,
Vreau să rid și vreau să mor.

Ce să vezi peste uluci?
Un mormânt sub două cruci.

Să le-auzi vorbind de mine
Când fântânele sunt line

Și zicând: O vai de ea
Ce mai chinuri o ardea!

Elena Văcărescu.

ate de milion, dar stors dela popor; ban furat au zis — nu le trebuie spre scopuri biseri-

— Spaima Balcanului. Se scriu din Salo-

urmatoarele: Toate semnele arata ca si cand in prim- asta va fi revolutie poate nu mai putin san- pasă, decât in anul trecut. Prologul rescoalei este un eveniment foarte tragic, ce s'a intim- numai zilele trecute si a cărua victimă e că- nul Gorrshai, cunoscutul revoluționar bulgar. In anul a Insufflat spaimă și teroare in cercul astirului. Zilele trecute guvernatorul cercului na, Fahirberg a căpătat vestea, că Gorrshai tr'o comună apropiată ascuns. Indată a tri- o trupă de 30 oameni. După câteva ceasuri a ajuns in satul bulgar Kriven și a ocupat esirile din sat. Trei oameni au vizitat apol arindul casei. Când să viziteze casa a 80 a țării de revolver se auziră, și trei soldați că- morți: in lăuntru era Gorrshai. Toți sol- inconjură casa și începură o ploaie de gloanțe ma in casa. Toți oamenii lui Gorrshai fură și el ca să nu cadă viu in mâinile inimi- a dat foc casei și casa a ars dimpreună cu el.

„Barbaria“ japoneză. De câte ori nu amintit vorbele acestea, de când lumea se de Japonia. De fapt însă Japonezii invață și încă foarte multă carte.

Un consul francez din Japonia spune, că o cumpărarea de cărți ia an de an tot mai proporții. In 1901 s'au cumpărat cărți en- și in valoare de 87.608 yen, de 315.518 903. Cărți germane se cumpără anual cam 25.000 yen. In al treilea rind viu Statele- de unde cumpăratoarea oscilează: in 1901: 100 yen, 72.000 in 1902, iar din Francia cam 40 yen.

— De ce e capabil un trăsnet? Savanții chinuit foarte mult să afle, de ce e capabil un et cinstit. E sigur, că n cheful lui de zic- poate face mari dezastre. Așa s'a întâmplat de mult cu o casă de pe țărmul atlantic fran-

Așa a nimicit casa căpitanului de corăbii, ele, că va trebui din nou s'o zidească. Fa- ca să le facă vr'un rău. A găurit podul, a at păreții, a încovoiat cuiul, de care era acă- lampa, pe care a stins-o. Ochiurile ferestrie- e-a svărlit cale de zeci de metri, din părul ei a strâns acele de oțel, cari au fost topite; și acoperișul de 80 de kilograme al unui de apă ș'apoi in apă s'a pierdut. Fulgerul a făcut o foarte grea muncă, dar fost mai bine să fi fost prins in uzina vr'u- celățean cinstit, pacinic și să nu hândrălu- pe paguba altora.

— Catastrofă primejdioasă. După-cum se stă din Budweis, mare catastrofă a prevenit un sist de tren. Pe șinele dintre Budweis și ma- nele artileriei s'a aflat-o șină mare pusă de-a Târziu a observat aceasta mașinistul, dar și a oprit trenul de marfă, in care erau 30.000 palroane. Dacă ar fi deraiat trenul, toate pa- nele ar fi explodat. S'au eruat și aflat făptui- și fiul de cinsprezece ani, Albert al negusto- Maresch din Adamstadt, mica-I sora Maria metinul lor Ioan Ianovski.

CRONICA EXTERNĂ.

Francia și Extremul-Orient.

Deună-zî ziarele engleze anunțau că d. bet, președintele Republicei franceze, ar fi put oare-cari demersuri in vederea incheerii ei între Rusia și Japonia. Atât guvernul fran- cât și guvernul, dela Petersburg au demin- formal aceste svonuri

Noi am arătat atunci, că toate interesele ei sunt pentru continuarea războiului, și că, pre pace, nici nu poate fi vorba, alăta vreme demersurile n'ar fi începute de Japonia, ceea- în momentul de față, e peste putință de pre- pus.

Cât despre o intervenție a Franciei, in fa- reea încetării ostilităților din Extremul-Orient, ar fi cu totul fără sens, de oare-ce Francia rește, urmărește chiar cu stăruință, nimicirea țării o cât mai lungă durată a influenței japo- ne in politica Asiei Orientale. Dela începutul războiului Francia a dat Rusiei tot concursul se putea permite de o diplomație leală și bzuată.

Imprumaturile făcute de Rusia la Paris, com- andele de armament angajate in Francia, toate aceste schimbări de servicii, cari in aparență se arătau a fi urmările logice ale alianței dintre cele două State, aveau un substrat de o mare insem- nătate pentru politica mondială.

Astăzi cărțile au început a fi date pe față. Telegrama sosite săptămâna aceasta din Paris, ne-au anunțat, că ministrul francez al coloniilor a plecat in Indo-China, pentru a lua măsurile necesare in vederea unui eventual atac al japo- nezilor.

In Indo-China succesele Japoniei au provo- cat o mișcare, puternică între anamiți și între celelalte naționalități indigene. Se prevede astfel o apropiată eră de turburări in Indo-China, și in cazul acesta e sigur că intervenția Japoniei, care nu poate renunța la năzuințele sale de domina- țione in Extremul Orient, se va impune prin forță lucrurilor.

Francia, trebuie deci să se pregătească, și ca să se vadă mai clar însemnătatea acestor pre- gătiri, e destul să citim un pasagiu dintr'un ar- ticol, consacrat de ziarul Le Temps „neliniștelor din Indo-China“:

„Până acum, zice marele ziar francez, noi considerăm imperiul nostru asiatic ca o proprie- tate de lux, care nu avea de cât o însemnătate secundară in ansamblul economiei noastre na- ționale. E vorba despre o parte a lumii, unde națiunile europene erau obișnuite să opereze cu mijloace slabe.

„Noi am cucerit imperiul nostru asiatic cu o ușurință relativă, și sperăm să-l conservăm fără multă bătaie de cap. Dar iată că apariți- una a acestei tinere puteri, care se ridică cu toate recursurile unei mari organizații militare, ne face a întrevedea ca posibile unele circumstanțe, cari ne-ar obliga să proteguim avutul nostru cu sfor- țări, ce ar depăși cu mult tot ce se prevedea până acum.

„Astfel administrațiunea și apărarea Indo- Chinei devine una din afacerile cele mai serioase ale țării noastre“.

— Mai departe Le Temps zice:

„In I. Nota maselor pe cari Japonia chiar azi, și m. ziu o China organizată muntarește, le poate pune a mișcare singura superioritate, la care putem pretinde in Extremul Orient, este superioritatea pe mare; Hotel noastre trebuie să-l fie incredintată in viitor salvarea Indo-Chinei. Deci, nici un fel de reparative pe uscat, de cât acele indispensabile pentru a primi această flotă și a-i asigura puterea de acțiune. Trebuie un port de războiu amenajat perfect. Și in jurul acestui port trebuie un sistem de fortificații cari să-l per- mită de a rezista unui atac, adecă de a rămâne disponibil cât mai mult timp cu putință“.

Ziarul francez continuă apoi să arate neces- itatea de a face din Saigon un Port-Arthur francez.

După cum se vede, nu numai că nu poate fi vorba de liniște, dar sunt chiar semne nefin- doioase, că focul din Extremul-Orient e abia la început.

ECONOMIE.

Arad, 29 Martie.

Adunarea generală a institutului „Luceafărul“ din Virșeț.

In 20 Martie n. a. c. s'a ținut adunarea ge- nerală a institutului de credit și economii „Lu- ceafărul“ in Virșeț.

Cred că este de interes obștesc fixarea unor momente și a unor simptoame ce s'au ivit în aceasta adunare generală.

Bilanțul prezentat pe anul 1904, arată față de anul 1903, o creștere de peste jumătate mi- lion active.

Pe lângă acest spor mai este de mare im- portanță faptul îmbucurător atât pentru acțio- narii institutului, cât și pentru Românii din a- ceste părți, că in al 10-lea an de existență, in- stitutul „Luceafărul“ a ridicat in piața Virșe- țului un palat impozant și a făcut magazine mari pentru cereale.

Prin faptul acesta, pe lângă avântul îmbu- curător ce l'a luat „Luceafărul“, un nou ram de operațiune i-se deschide și i-se mărește vaza și poziția morală.

Fie-cărui român îi crește inima când vede aceasta casă românească in mijlocul pieței u- nui oraș ce prosperează cu pași repezi. O sta- tuă de bronz, așezată sus in front, reprezintă româncea torcând. Din departe strălucește ro-

mânca lucrătoare. Cu furca 'n brîu ea toarce, par'că firul unui viitor mai frumos, mai senin, mai bun a Românilor din aceste părți, cari ca și frații lor de pretutindeni, au slujit la toți și cu brațul și cu punga, iară acum știu și vreau să muncească măcar in ora din urmă și pentru sine.

Acționarii adunați din toate părțile erau încântați de cele-ce vedeau și erau mândri că pot numi această casă, proprietatea lor.

Să prevedea o adunare sărbătorească, un praznic românesc. Dar n'a fost așa. Urțile pa- timi și interese personale au schimbat-o într'o adunare sgomotoasă și agitată.

Președintele adunării dl Ioan M. Roșu, remarcă in cuvântul de deschidere însemnăta- tea momentului. El zice: când intră omul pen- tru întâia dată in casa sa nouă, dă mulțămită lui Dumnezeu și să roagă să-I deie și pe mai departe ajutorul și darul său.

Solemnitatea ce produce cuvântul de des- chidere in momentul următor să prefacă într'o situație penibilă.

Dl Vladimir Spătariu își începe rolul său, secundat de câți-va acționari seduși. Inzădar îl reflectează dl președinte, înzădar îl combat d-nii: Dr. Ioan Nedelcu (Oravița), Dr. Iuliu Tamășel (Biserica-Albă), Ioan Pepa (Buziaș) și Dr. P. Zepeniag (Virșeț) el nu cedează.

Neputând găsi lucruri esențiale și nici cea mai mică cifră de excepționat in bilanț, el se apucă și trage pe coarda personalităților și scoate tonuri disarmonice, urâte, torturătoare, cari nu pot decât să enerveze pe ascultători.

Cu ce și'a motivat purtarea?

Dl Spătariu, ca simplu acționar a pretins înaintea adunarea generală să i-se pună la dis- poziție cărțile și registrele institutului, ca să-ș facă notițe. Direcțiunea i-a denegat această cerere

— O să vă arăt eu la adunarea generală amenința dl Spătariu. Și s'a ținut de vorbă.

Inaintea adunării generale invitase in can- celaria sa pe mai mulți acționari, cărora le des- tăinuise că de aceia nu i-s'au arătat cărțile, pen- tru-că nu sunt în ordine în ordine bună la institut

Astfel deci cu cei câți-va acționari, car- l'au ascultat, s'a balăbanit in adunare pentru de-a discreditat — prin fleacuri și nimicuri — pe câți-va membrii din direcție, și a obstrua for- mal aducerea decisiilor de aprobare a bilanțu- lui, a împărțirii profitului (dividenda 7%), a dării absoluturului și a alegerii directorului exe- cutiv. Nu i-a succes însă. Adunarea cu majori- tate absolută (400 voturi contra 40) a primit toate propunerile direcțiunii.

Director executiv a fost ales: dl Dr. Petru Zepeniag; iar in comitetul de supraveghiere lo- cul vacant s'a întregit prin dl Dr. Aurel Novac, deputat dietal.

Indreptățirea de a pretinde cărțile și regis- trele unui institut pentru a-și face notițe, din par- tea unui simplu acționar, cred că e o chestie de interes public.

De aceia rog pe cei competenți să se pro- nunțe in cauză: fost-a procedura direcției corectă, când a denegat reviziunea cărților unui simplu ac- ționar, sau nu?

Dl Spătariu, prin atitudinea sa in aduna- rea gen. a dovedit că urmărește anumite scopuri, pe cari le șie tăinuți cu precauție, ca lumea să nu le cunoască. Dar o să le vedem in viitorul apropiat.

Și până atunci să căutăm cum s'a purtat dl Spătariu față de acest institut.

La fondarea „Luceafărului“ n'a voit să participe. Ca bogătan mare ce este, cu sila a subscris cele vre-o câte-va acții, care le are. N'a voit să intre nici in direcția, nici in in- specția institutului. Susținea părerea că o bancă românească, n'are viitor in Virșeț. Despre „Lu- ceafărul“ afirma că e un făt mort.

După un restimp de circa doi ani de acti- vitate a „Luceafărului“ văzând că fătul mort o să aibe viață, s'a apropiat. A primit să fie ales in inspecție, apoi mai târziu in direcție.

Ajungând institutul odată in lipsă de bani dl Spătariu a pretins — paremi-se era in direc- ție sau in inspecție — ca institutul să-I plă- tească 5% după capitalul său depus, căci alt- cum își va duce banii la străini, unde nu primea după capitalele sale depuse decât 4-4½%.

Inainte cu trei ani hotărind direcția strămu- tarea cortelului institutului, vine dl Spătariu și oferă casa fratelui său. Neputând primi di- recția ofertul său — nefiind casa corespunză-

toare — face declarația că va căuta să se desfacă de acest institut.

Rugat de nenumărate ori să primească postul de director executiv, totdeauna a refuzat. Cedând acest post dlui *Ioan M. Roșu*, care se mută la Vârșeț, îi face zile fripte aici în ședințele direcțiunii și-l disgustă, încât dl Roșu abize de postul de director și se reîntoarce la Biserica-albă.

În penultima adunare gen. dl Spătariu abize de membru al direcției, deși toți stăruiau să rămână.

Acum vine cu pretenzia de-a i-se pune toate cărțile până și protocolul de ședințe al direcțiunii, la dispoziție. Nesatisfăcându-i-se, atacă și voește să discreteze direcția atunci când aceasta a desvoltat o activitate atât de mănoasă.

De ce? se va întreba cetitorul. Pentru-că dl Spătariu urmărește ceva. Fără cauză nu se expune și nu se eșosează un om de calibrul său. El întotdeauna a fost enigmatic. Vr'o enigmă avem și acum înaintea noastră. Viitorul sigur o va deslega.

Că dl Spătariu e un om enigmatic, o să arate următoarele pilde:

a) Am spus că e un mare bogătan. Partea mare a bogăției sale a câștigat-o dela clientela sa română. Și cu toate acestea — ca Român — n'a fost și nu e membru la nici o societate și instituție românească. Nici chiar la „Astra“ nu e membru, din care motiv n'a voit să primească postul onorific de director al despărțământului Vârșeț a „Astreii“.

b) N'a făcut nici cea mai mică donație pentru scopuri naționale bisericesti.

c) Nu ține nici o gazetă românească.

d) Afară de cele câte-va acții la „Lucașfărul“ n'a scris nici o acție la alt institut românesc.

e) Enormele sale capitale le are depuse tot la institute străine cu 4%, afară de o sumă neînsemnată depusă la „Lucașfărul“ cu 5%.

f) Decenii de-a rândul a fost ales deputat congressional și sinodal. A fost poate 1—2 la sinodul românesc. La congrese însă niciodată, nici chiar la alegerea de metropoli.

Să mai înșir? La ce, căci e de'ajuns de-al cunoaște pe omul enigmatic.

Dar mai este o parte interesantă, care va arunca puțină lumină asupra atitudinii d-lui Spătariu, față de institutul „Lucașfărul“.

În Vârșeț există o bancă foarte avută. Numele ei: „*Verseczi takarekpénztár*“. Clientela acestora în mare parte e românească. Banca aceasta a publicat prin satele românești din jurul Vârșetului că dă împrumuturi hipotecare foarte ieftine, ca astfel să atragă clientela română dela „Lucașfărul“. Nu i-a succedat operația. În anul 1904 „Lucașfărul“ sub conducerea direcției actuale — atacată de dl Spătariu — a acordat mai multe împrumuturi hipotecare ca toate celelalte institute străine din Vârșeț. Poate aceasta împrejurare îl supără pe dl Spătariu, care e fisc salarizat și cu mari venituri la acel institut. Dacă avem în vedere poziția d-lui Spătariu la banca aceea, ne putem închipui că direcția aceleia n'ar vedea cu ochi buni pe fiscalul lucrând la prosperarea „Lucașfărului“, care îl este cel mai periculos concurent. Astfel dl Spătariu n'ar mai putea sta nici o zi în serviciul acelei bănci, a cărei acționari au atâția advocați de naționalitate lor în Vârșeț. Dacă dl Spătariu ca fisc al susnumitei bănci nu poate avea prea mare interes pentru prosperarea „Lucașfărului“, banca din chestie are într'adevăr interes să țină pe dl Spătariu, ca român pe lângă delaturarea propriilor săi fiți, fiind-că are nădejde să câștige prin el clientela română și să zădărnicească „Lucașfărul“ în luarea clientelei sale române.

Că oare dl Spătariu lucrează în această direcție, sau că are alte planuri față de „Lucașfărul“, o să vedem.

De îndeplinirea postului de director al „Lucașfărului“ s'a interesat dl Spătariu așa că prin câștigul adicției al săi a cerut dela direcție punerea ca obiect al adunării gen., alegerea directorului executiv, car în adunarea generală a voit să împiedice alegerea directorului în persoana propusă de direcție.

Interesele noastre obștești din Vârșeț și interesul acestui institut, reclamă atențiunea deosebită a tuturor acționarilor și Românilor de bine, deci să priveghiem!!!

Sentinelă.

Nu publicăm cu plăcere nimic ce privește neînțelegerea între fruntașii români de pela bănci. Corespondența de mai sus ne vine însă nu numai dela un escelent prieten, dar și dela un fruntaș de seamă a vieții noastre publice. Ne-am simțit datorii s'o publicăm.

Piața din Aradul-nou.

S'au vândut:		
756—850 măști metriche grâu cor.	8.40—8.80	
500—600 „ „ cucuruz „	7.60—7.65	
Semnare nominală: secară:	7.30—7.40	
„ „ orz:	7.20—7.30	
„ „ ovăs:	6.80—6.90	

Piața din Arad.

Prețurile nu s'au schimbat în timpul din urmă. S'au vândut:

1150—1200 măști metriche grâu cor.	8.60—8.70
350—400 „ „ cucuruz „	7.70—7.80
Semnare nominală: secară;	7.30—7.40
„ „ orz:	7.20—7.30
„ „ ovăs:	6.80—6.90
„ „ măzărliche	12.30—12.50

Anunț.

La subscrierul e de ocupat numai decât un post de scriitor de notar; salar lunar, care se plătește la finea lunii; 90 coroane primite din Cassa Allo Nala. Dreptul de primire și demitere al maghiarilor, precum și care de notar și cunoștință de limbă maghiară.

Cugier (Kudsir), c. 18 Martie 1905.

MUSTANGELI

— ROMAN SEN

MAYNE-REID și WATTAKER.

(Urmas)

Apoi adause cu un zimbet șiret:

— Cât despre mine, voi alege cea drăguță eapă cu coama și botul negru, pe când tot părul îi este de culoarea cafelei cu lapte.

Se aflau ea la șepte sau opt metri departe de ceata cailor în momentul, când vorbia astfel. Deodată dete o violentă lovitură de umăr îndărăt, apoi își legănă cu repeziune tot corpul înainte.

Lațul arcanului sbură ca o săgeată, pe când colacii se desfășurau ca un șerpe pe de-asupra cailor speriați. În mai puțin de o secundă lațul își atinsese ținta și după-ce pluti foarte puțin căzu cu o precizie uimitoare în jurul gâtului aceluși mândru animal, pe care-l arătase bătrânul traper, cu un moment mai înainte, tinărului său elev și care într'adevăr era unul din cei mai frumoși ai hergheliei.

Aproape în același moment, Thomley își aruncase arcanul cu același succes, prinzând în lațul său iapa albă împetrișată cu pete negri, care din prima zi îi deșteptase admirațiunea.

Atunci se puseră să scoată pe cei doi prizonieri din mijlocul tovarășilor lor, sarcină, care unui străin i-s'ar fi părut cu neputință de împlinit atât de mult se stringeau unele de altele sărmănele animale. Dar' mustangerii erau iscusiți și-și ajunseră scopul numai decât.

Ajutați de ei, cele două animale, inebunite la contactul arcanului împrejurul gâtului, încercară a se sbate, apoi se aruncară înainte cu desperare, pentru a scăpa de strânsoarea ce-i înspăimânta.

Aproape fără opinteli, mustangerii se dară îndărăt, plecându-se foarte mult pe spate și trăgând de arcele lor pentru a schimba fuga cailor într'o alegătură circulară.

Astfel, crezând că scapă de primejdie, cele două iepe, odată ieșite din grămada tovarășilor, începură un galop circular, dar' cu o ardoare din ce în ce mai mică, pe măsură ce se strângea mai mult lațul sugrumător.

Îndată-ce mustangii fură separați de turmă, aceiași procedură îi aduse în fața porților de-

schise, prin care se repeziră tirind după vânătorii plecați pe spate cât mai mult pentru a schimba mersul prizonierilor.

În curând aceștia fură siliți a se jumătate sugrumați, abătuți de oboseală spaimă. Apoi, cu încetul se lăsară a fi se supuseră, iapa pestriță tremura groasă, deodată, cu totul sfârșită, abia mișcând.

X.

Vizita lui Coadă de Tigr.

Sgomotul securilor lovind puternic deștepta ecourile adormite, de-alungul țării ce adapă câmpia Cross-Timbers, de colonelul Magoffin și soții săi se puse lucrul cu curaj, și ciopleau în grabă stâlpii nați la construcțiunea blocauzului.

Toți bărbații micii trupe erau ocupați de Eugen Dupră. Acesta căruia nu-i exercițiile silnice, își curăța pușca de vânt schimbând câteva glume cu drăguța sa ve Tennessee.

Tinăra fată era foarte multămită de p verișorului, deși protesta, rinzând, în acestu mod de a-și pierde timpul, fără să știe.

— Veți toci țevile, dragă Eugen, de continua a le freca cu atâta statornicie, de Le cureți de azi dimineață, și dacă vreți aduci un curcan sălbatic pentru prânz, de timpul să pleci, dragul meu.

Apoi întorcându-se către verișoară-

— Scumpă Luiziano, continuă ea, n'a convinge pe fratele d-tale, care e atât de cos, să ne dea pace un moment? De al las locul și mă duc să culeg flori.

Eugen se prefăcu, că examinează pu toate părțile cu cea mai mare îngrijire, de mai găsi nici o pată, care i-ar fi îngăduit rămână cu cele două fete.

Se sculă dar' încet, cu părere zicând:

— Nu eu ți-ași vorbi în acest ton, de see, chiar de m'at plictisi grozav! Dar' tele, aveți mai puțină inimă decât noi. de teji joc de sentimentele unui bărbat, de fapt vocea murind de suferință la pie voastre.

Un ușor zimbet trecu pe palida față zianei Dupră.

— Nu spune asemenea prostii, Eugen ea cu o voce foarte gravă. N'ai nici un să mori de suferință. Dute la vânătoare, drag și bun băiat ce ești, dacă vrei să plăcere.

Ea termină această din urmă frază fel de suspin ușor, abia stăpânit: privi Eugen deveni numai decât gingaș și afe.

El netezi ușor cu mâna părul negru rei sale și răspuse:

— Plec, surioară. La revedere! Nu trista, draga și frumoasa mea surioară. de dere, în curând. Tennessee! Dacă nu- aduce un curcan pentru prânz, veți putea numeși pe viitor un neîndemânic.

Îi sărută mâna cu gingășie și se îndreptă spre țermul riului, fluierând vesel de vânătoare.

Luiziana îl urmări cu o privire tr când se depărta.

— Bietul Eugen! E atât de bun și tuos pentru mine! El e tot ce am mai pe lume, de când am pierdut mama și de bietul meu mire...

Bibliografie.

Publicațiunile Academiei române. Au acum publicațiunile mai jos însemnate și de vânzare la următoarele librării; Se Comp., București, Otto Harassowitz, Leipzig et Comp., Viena (Stefansplatz). Per. hagi. Basme Aromâne și glosaz. — Lei 8.

A apărut și află de vânzare la insti „Minerva“, București: „Frumos“ de Const. Lei 1'50.

A apărut și se află de vânzare la insti grafic „Minerva“ București Teatru de V. dri Cor. 1'50.

Redactor responsabil: Sever Boeu.
Editor-proprietar: George Nichiu.

— Folosesc prilejul — scrie Kossuth — să atrag atențiunea, c'ar fi de dorit, sincer și personal să iaf în mână organizarea cercului, pentru-că nu e imposibil (din contră parte probabil) că nu peste multă vreme vor fi noul alegeri.

Croașii contra lui Tomasich.

Dacă Ungurii au fost nemulțumiți cu declarațiunile mai recente ale lui Tomasich privitor la armată, nemulțumirea aceasta este mult mai pronunțată între Croașii împotriva lui Tomasich, care a reprezentat deoadeuna politica de aderare la Ungaria. Radicalii atacă cu multă vehemență pe Tomasich, aceasta expozitură a cuival înțeleg (de Khuen-Hédervary) care a tradat totdeauna interesele croate, și împreună cu partidul din parlament stat-au în serviciul unor interese străine de interesele Croașiei.

Un nou atentat în Rusia.

Varșovia, 27 Martie. Eri seara la 8^{1/2} un individ bine îmbrăcat a aruncat o bombă în curtea secției 12 de poliție, suburbiul Praga. Șapte persoane au fost grav rănite, unul mortal. Intre răniți sunt și 4 polițiști. Atentatorul, care a fost rănit și el, e prins. În un pătrar de oră mai târziu baronul Nolken, colonelul și șeful poliției, s'a dus la locul, unde s'a petrecut atentatul. Când trecut peste Vistula, în apropiere de podul lângă castelul regal, o bombă a fost aruncată asupra trăsorii lui. Nolken a fost grav rănit la față, braț și piciorul drept. Un chiu i-s'a scurs, în urma rănii primite. Doctorii speră să-i mântue viața. A fost rănită și o fată tineră. Atentatorul a scăpat! A omorât cu revolverul și un polițist și l' luase la goană.

În același timp s'a comis și un al treilea atentat: o bombă a fost aruncată la o simonie, dar' n'a omorât pe nimeni.

Tulburări mari sunt de altfel în Rusia și se streagă.

«Nova reforma» află că știrea mobilizării a produs și la Moscova o vie impresie. S'au chemați sub arme și oamenii din miază teritorială, spre a menține ordinea în locurile celor-ce pleacă la războiu.

În cercurile lucrătorilor circulă manifeste, care îndeamnă a se răspunde mobilizării prin greva generală și a se revolta în contra mobilizării cu forța. Numeroși agitatori cutreeră districtul Kiev, îndemnând țărani să se revolte în contra mobilizării.

Agitația se întinde. Se prevăd desordine între țărani.

În Ucraina circulă manifeste cu grămada, îndemnându-se proprietarii să cedeze jumătate din proprietățile lor, amenințându-i în caz contrariu cu represalii grave.

Clerul rus din Polonia rusească face propagandă printre țărani în contra proprietăților poloneze și în contra mișcării constituționale.

Războiul ruso-japonez.

Petersburg. Novoje Vremia capătă din consulul următoarea telegramă:

Noile dări de seamă confirmă știrea, că Japonezii de alungul căii ferate caută din două părți să împresure armata japoneză, dar trupele destinate cu împresurarea sunt mici. Ținutul muntos le ajută mult Rusilor contra unei împresurări. Armata rusă necesită se va retrage până la Sun-

gari și acolo așteaptă trupele auxiliare și de se va dovedi și aceasta de imposibil, se vor da îndărapt până la hotarul Siberiei.

London. Înaintarea Japonezilor spre Kirin e confirmată și din Petersburg și din Tokio. După o informație a lui Times mareșalul Oyama a înștiințat telegrafice pe guvernatorul chinez din Kirin, că în 10 Aprilie va intra în Kirin. Armata rusă duce mari lipsuri.

Starea armatei ruse

Petersburg. Armata apărută de ariergarde puternice s'a retras după fortificații. Comandantul suprem a călărit azi întreg frontul și-a salutată îndeosebi pe rămășițele unui regiment de pușcași, cari și-au făcut cale cu baioneta printre dușmanul cu mult mai numărös.

Situația din Wladivostok.

Paris. New-York Herald a primit prin Gensan din Wladivostok o înștiințare lungă despre stările de acolo, fortificațiile externe sunt mascate și aranjate pentru a suporta un atac. Garnisoana e de 28.000, la cari trebuiesc adăogiți și cei ce din ținutul golfului Pospet carmerg în Wladivostok.

Mareșalul Oyama despre pace.

London. Corespondentul agenței Reuter cu data de 22 Martie a telegrafat din cartierul general al lui Ocu următoarele: Am conversat cu mareșalul Oyama. Asta a fost primul cas, că l'a interviuevat un ziarist. Nu a voit să vorbească de probabilitatea încheierii unei păci, căci a zis că un bărbat de stat. Cu mare admirațiune a vorbit de Ruși, care s'au luptat foarte vitejește. Chiar împrejurarea, că Japonezii au luat Port-Arthur dela Chinezi în cinci ceasuri cu o divizie și jumătate, arată mară deosebire între soldații ruși și Chinezi. Japonezii și-au făcut datorința și vor continua războiul, până ce va fi de lipsă.

Compromis între China și Japonia.

London. Iuansikkai, vice-rege chinez va avea o întrevedere pe câmpul de război cu Oyama. Se vor aranja aici relațiunile de drept ale oficiilor chinezești față de expediția rusă. Din isvor bine informat se vorbește, că îndată după lupta dela Mukden s'a încheiat un tractat secret între Japonia și China privitor la Mandjuria.

Iuansikkai a orînduit mari trupe pentru paza căii ferate Niucivang-Kupanc-sin-minting și a poruncit, că calea ferată să stea în toate la dispoziția Japonezilor.

Operațiuni pe mare.

— Se vorbește în timpul din urmă despre oare-cari operațiuni pe mare. Lupte nu s'au anunțat; flota lui Togo ar grăbi înaintea lui Rosdestvensky.

Continuarea războiului.

— 28 Martie n.

Berlin. Corespondentul lui «Lokalanzeiger» a avut prilejul să converseze cu un bărbat de rang înalt, care adeseori e în Țarskoje-Selo. Politicianul a zis, că țarul nici nu vrea să audă de pace, cu ori-ce preț vrea să continue războiul, fiindcă ori cum, dar o pace acum umilește Rusia. De-ocamdată nici Statul-maior nu știe, ce mari sunt

perderile din Asia. Nici vorbă nu poate fi, ca Rusia să plătiască despăgubire de războiu și nu se poate suferi, ca Japonia să hotărască puterea maritimă rusă în oceanul pacific.

Apoi a adăogat bărbatul rus, că Rusia ar primi numai următoarele condiții:

Evaniază Mandjuria, abzice de influința din Corea și de o parte a insulei Sahalin. Eventual ar da și răscumpărare de războiu, dar de un miliard și jumătate de ruble nici vorbă nu poate fi.

Japonia n'a cucerit până acum nici un teritoriu rus, deci — zise bărbatul de stat nu e de lipsă, ca Rusia să primiască o pace rușinoasă.

Londra. Lui «Standard» i-se anunță azi din Petersburg: Din isvor ce se apropoape de curte se svonește, că împăratul Wilhelm nu de mult a scris o epistolă țarului, în care cerca să-l înduplece să sisteze războiul. Witte l'a slăuit, ca să urmeze, ce zice Wilhelm atunci țarul i-a zis mândios:

— Va să zică d-ta îmi dai sfatul ăsta! D-ta ești patriot rus?

Urmărirea Rușilor.

Londra. Se telegrafează din cartierul general japonez, că armatele ruse se retrag și acum în disordine. Coloanele urmăritoare ale Japonezilor sunt la o sută de mile englezești peste Muden. Cu mare iuteală restabilesc Japonezii calea ferată, care nu e atât de stricată, cum au afirmat Rușii. Că de curând până la Tienling fără pedecă voi putea circula trenurile.

Londra. Lui «Daily News» i-se telegrafează din Niucivang, că armatele japoneze zilnic fac 15 km. și de-alungul căii ferate încearcă să împresoare pe Ruși. O coloană puternică japoneză e la aceeași înălțime cu grosul armatelor ruse și paralel cu ele înaintea spre nord.

† Czigler Gyözö.

Un distins architect din țeară, fiu al orașului nostru, a decedat eri în Budapesta.

Defunctul, care a fost o mândrie a artei arhitectonice, are un titlu osebit și la regretele noastre. Tatăl său a edificat Catedrala din Arad, ear acum când a fost vorba s'o renovăm, din curată pietate față de tatăl său, s'a oferit și ne-a și făcut planul ei de renovare, gratuit. Fie-l țărina ușoară!

Zorile luptei naționale în comitatul Timișorii.

Primim dela un fruntaș din comitatul vecin următoarele:

După ce s'a ales vicișpanul nostru de deputat, în cercul Ciacovei, a devenit vacant un post de reprezentant în congregație. — Firește că mai nainte în locurile aceste numai acel muritoriu dintre Români a fost ales, despre care s'a știut că nu e vre-tin periculos daco-român, dar de regulă se alegea totdeauna un străin. Și așa și acuma de și nu au venit de astădată domni, — s'a candidat din partea contrarilor un neamț de frunte de partida liberală care acuma e director la o cassă de păstrare din Ciacova. — Dumniilor și-au făcut de astădată socoată fără Români activiști. Cugetau că tot așa de puțin vor veni la alegere ca și mai nainte în restimpul pasivității și așa ei o mână de nemți în noianul românilor se aleagă — vezi un om al lor.

Dar Românașii nostri conduși de fruntașii lor, din comunele, Ghilad, Petroman, Obad, cu tineri cu bătrini au umplut Ciacova cu alegători, încât cugetai că e o invasiune a legioanelor lui Claudius¹⁾.

¹⁾ Se zice că numele Ghilad se derivă dela numele Claudius care a avut reședința în Glad-Clad-Claud.

Uimiți au fost străinii că „Românul s'a sculat“.

Nu a fost om care să nu-și dea votul bravului nostru bărbat Dr. Iuliu Coste avocat și vice-președintele comitetului național al cercului de alegere Ciacova, — care astfel a rămas ales cu o majoritate preponderantă.

Onoare bravilor noștri Români pentru purtarea asta frumoasă națională. Dorim ca și în viitor tot așa să se poarte, că alegând numai bărbați de sângele lor vor putea aștepta, că vor avea apărători adevărați și devotați cauzel poporului și a națiunii române.

Cu ocaziunea aceasta vin a vă ruga să recitificați în „Tribuna“ Nr. 49, articolul despre candidații de vicișpan în comitatul nostru. — Al treilea candidat la postul de vicișpan nu e Român renegat Darabant, — dânsul se află cu mult mai bine în postul lui ca fise comitatens, având o pozițiune foarte frumoasă și mănoasă, — decât să aspire la postul de vicișpan, — în timpurile astea critice.

Al treilea candidat serios este președintele scaunului orfanal Iuliu Kovaesich, care precum se vede și aude are cel mai mult prospect a reuși. — Bărbat așezat, serios în deplinirea dregătorii sale. Bland și prietinos față de partidele care vin la el să ceară sfat și ajutor. — Vorbește românește, sîrbește, bulgărește și nemțește și așa toate limbile popoarelor comitatului.

Noi Români având în vedere programa noastră suntem îndatorați să părtinim pe acela care știe limba noastră, ca poporul nostru, care face mai mult de jumătate a locuitorilor comitatului — să se poată înțelege cu vicișpanul.

V. P.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 29 Martie 1905.

— Fondul Gojdu. La ședințele Fondului Gojdu, cari se țin în Budapesta sub presidenția I. P. S. Sale Metropolitului I. Meșianu iau parte P. Șimșile, Lor Episcopii N. Popna și I. I. Pap, apoi d-nii Iosif Galu, Serb deputatul, Ioan Puscaru, jude de Curie în pensie, Berlogia, jude de Curie, avocatul Dr. Poinar și P. Cosma, directorul „Albinel“. Procesele verbale le conduce dl Ghenadie Bogoievici, secretarul Fondului.

Averea fondului la sfîrșitul anului 1904 era de 5,096.878 coroane.

— Manevrelor din acest an. Planul manevrelor din acest an e deja pregătit. Manevrelor brigadelor, divisiilor și corpurilor de armată se vor termina: manevrele corpurilor I, II, (Viena), III, X, și XI. se vor termina în 7 Septembrie n. Manevrelor corpurilor VIII și IX. — aceste corpuri de armată încă iau parte la manevrele regale — se vor termina iarăși în 7 Septembrie. Regele va asista la aceste manevre (ce se vor ține în jurul lui Strakonitz) în ultimile patru zile. Corpul XIV. de armată din Insbruck își va termina manevrele de brigadă și divizie în 30 August în Sudul Tirolului. Manevrelor corpurilor IV, V, VI, VII, și XIII. se vor termina în 12 Septembrie.

— Mare duce rus dispărut. Se anunță din Petersburg, că nu se știe, unde e de present marele duce Alexis, comandantul flotilei ruse. După omorirea lui Sergius a dispărut fără urmă. Se zice, că țarul i-ar fi recomandat, s'o ia la sănătoasa. Pe el adevărat sunt foarte supărați revoluționarii ruși, căci lui îl încredă abuzurile, ce s'au făcut la cumpărarea de corăbii. De present nimeni nu știe, unde se află.

— Jubileul patriarhului Brankovici. Lună a implinit patriarhul sîrb gr.-or 75 de ani. Din incidentul acesta au fost aranjate mari serbări în Carloviț. Au luat parte toți episcopii sufragani, Zmejanovici, Bogdanovici, Seviici, apoi generalii Bororovici și Bitterl, apoi Antoniu Hadjiici, președintele societății literare Matitza Srbsca, deputații dietali Dr. Milan Maximovici și Stefan V. Popovici, archimandritul Vrdocky, stăriții mănăstirilor și întreagă elita sediului patriarhal. Liturghie splendidă s'a oficiat, apoi a fost un ospăț superb.

— Comă scumpă. O greșală de comă zece milioane de coroane a costat pe Statele-Unite. În discuția tarifului vamal s'a zis: că ori-ce plantă, pom e scutit de vamă. (all foreign fruit — plants). Cine a decopiat legea, a făcut greșala, că în loc de linie, a pus comă și a scris așa: all foreign fruit, plantas (fiece poamă, plantă străină...) Greșala s'a putut corege numai după un an și atunci costa deja rotund zece milioane.

— Asociațiunea internațională pentru protejarea proprietății artistice și literare. Mai multe ziare germane publică următorul comunicat: Editorii, asociațiunile de scriitori, de pictori și alți artiști sunt în continuu rugați a-și înainta dorințele și pretensiunile autorităților competente (ministerul internelor ori externelor) până în prima Iulie a anului curent, fiindcă e pe cale a se forma o asociațiune internațională pentru protejarea proprietății artistice și literare.

— Scrisoare. Suntem rugați să publicăm următorul:

Onorată Redacție! Vă rog ca de urgentă să publicați, că nu eu sunt autorul „Scrisorii din Sibiu“, apărute în nr. 49 nici a „Răvaș dela Sibiu“ publicate în niște numeri anteriori.

Lumea de aici mă ține pe mine de scriitorul acelor corespondințe și nu vreau ca să mi se atribue un lucru, pe care eu nu l'am făcut, irelevant dacă sunt de acord cu cele scrise sau nu. Cu toată stima: Emil Borcea.

— Omor îngrozitor. În noaptea de 24 spre 25 Martie un omor îngrozitor s'a întâmplat în comuna Lupșeni, (comitatul Szolnok Doboka) a căruia victimă a fost de toți stimatul protopresbiter gr.-or. Samuil Cupșa.

Hoși necunoscuți travestiți au străbătut noaptea în casa dlui protopresbiter.

Au atacat atât pe dl Cupșa cât și pe doamna. În învâlmășala luptei ce s'a desfășurat între hoși și dl protopresbiter, doamna cu mare greutate a putut scăpa din ghiarele ucigașilor, cu un braț rupt și capul spart în mai multe locuri, strigând după ajutor.

Când vecinul au sosit la fața locului ucigașii dispăruseră deja lăsând pe dl Cupșa mort scaldat în sânge.

Se crede, că întreprinderea ucigașilor a fost întru firea dlui protopresbiter.

Cercetarea o conduce dl Dr. Bogdanu jude investigător.

Semne triste! când auzi grozăvenii de acestea, frica de Dumnezeu și rușinea de oameni să vede că tot mai mult dispăre în straturile de jos.

— Gorki înaintea juriților. Din Petersburg se telegrafează, că procesul lui Gorki se va începe în 11 Maiu. Apărătorul va fi avocatul Grubenverg. Pertractarea se va ține secretă; nici chiar rudele lui Gorki nu pot fi de față.

— Ser contra tuberculosei. Un profesor al universității din Milano — după-cum ni se scrie — a anunțat regelui Victor Emanuel, că după multe experimentări a aflat leac contra tuberculosei.

— Încercare de omor pe drumul de țară. Paraschiva Coloccu era ținută de cea mai frumoasă față din Mândruloc; într-o vreme însă a trăit lung timp la olaltă cu Vasilie Stanca, flăcăudin Sobotel, fără ca însă să fie cununați. Stanca era brutal, bețiv, tracta rău cu ea. Fata l-a părăsit și a venit slujnică în Arad. Stanca nu odată a încercat să o înduplece să se reîntoarcă; ea cu nici un preț n'a voit însă.

Vinerea trecută ear s'a întâlnit cu Paraschiva. A rugat-o, a insistat mult, ca să vină ear la el; ea n'a vrut. Din vorbă în vorbă a aflat dela ea, că Duminecă după amiază va merge la Mândruloc.

O cugetare sinistru îi trecu prin minte. Și-a propus să o omoare pe drumul de țară, când va merge acasă. În crugul după amiază a și plecat pe jos Paraschiva către Mândruloc; din fericire pe drum a ajuns-o George Paulișan din Covăsiș cu căruța și a luat-o și pe ea.

Nu peste mult, între Glogovaț și Mândruloc din un șanț le-a eșit înainte Vasilie Stanca și a pretins să fie luat și el în căruța. Fata s'a rugat de Paulișan să nu-l primească pe Stanca;

ceace s'a și întâmplat. Atunci Stanca de ori după olaltă a pușcat asupra fetei, nici vitură n'a nimerit însă.

Paulișan după acestea s'a întors în căruța în Glogovaț, unde jandarmeria anu a prins pe Stanca.

— Fabrică chimică în Ungaria. Sp. Iosif Török cu subvenție dela stat va instala Budapesta o uriașă fabrică chimică, unde fi prelucrate toate produsele chimice indige. În fruntea ei va fi chemat un Englez, cum chemic, care va face, ca să poată fabrica cura cu cele din străinătate.

— Țigară, aare se aprinde de sine. Oficiul de patente din Viena săptămâna trecută s'a cerut patentă pentru un lucru foarte interesant. E vorba să fie scutiți oamenii de necearea, ca numai atunci să poată fuma, căm și chibrite. Drumul zice cel cu petiția — adori nu ține, decât câte-va minute și-l aș neplăcut, de ni-se cere foc oprindu-ne pe st. De-aceea recomandă sistemul, ca la capătul gărei să se pue ceva material aprinzibil, ca ajutorul unui obiect dur să ne putem aprinde țigara.

Rugarea însă i-a fost respinsă, fiind producerea de țigări și țigarete se ține de stat și nu de particulant și apelata i-a fost pînă pe aceleași motive.

— Prelegeri populare cu skiopticon. Prof. Dr. Ioan Radu din Brad, din însărcin despărțământului Brad al „Asociațiunei“, va împreună cu prof. A. Bratu prelegeri populare cu ajutorul skiopticonului „Asociațiunii“, în mătoarele locuri; Dumineca I în post în L. Coiul-de-sus și Luncoiul-de-jos. Dumineca II în post în Ribici și Vaca. Dumineca III în post în Cebea și Mesteacă. Dumineca IV în post în R. și Lunca Dumineca V în post în Ormindea Căinelul-de-sus.

— Alegerea de notar în Totvărădia. Alegerea de notar din Totvărădia se va ține în Aprilie n.

— După amor, nebunia. Legile franceze să înregistreze, că soții au datoria ce se iubiască unii pe alții, să fie amoreați. Acum se reformă legea căsătoriei, ca drept motiv de divorț să se consi și înnebunirea unuia dintre soți. Dacă înnebuneste, celalalt să aibă drept să ceară divorț. Propunerea a făcut firește mare zarvă. Căci se începe nebunia și unde se termină? . . . Istorii adaogă, că numai nebunia incurabilă să considerată motiv de divorț. Dar lucrul acesta foarte greu de constatat — și atunci n'ar mai taine medicale. Unul din membrii comisiei de zuitoare le-a zis.

— Eu din parte-mi chiar și pasul căsătoriei îl consider de un fel de abnormitate. Ce mesec domni doctori abnormitate? . . .

— Majoritatea comisiei a hotărât că pe cătă-va vreme să se pue la o parte propunerea medicilor.

— Mare defraudare la biserica din Iaș. După-cum cetim în „Arad és Vidék“, biserica din Comlăuș s'au descoperit mari defraudări. Epitropul Dumitru Musca încetul cu încetul a defraudat 1896 coroane 11 fil. Conzistoriu trimis la fața locului pe preotul din Nadab, B. trie Muscan, care a mai descoperit și alte fraude.

Și se vede, că epitropul a făcut cu plan defraudările, căci întreagă averea și-a pepe numele neveste-sol și a luat pe ea hipotecă de 6000 coroane.

Cum s'a aflat defraudarea, Musca a lipsit de epitropie și s'a făcut contra lui arce criminală.

— Mare foc în Pecica. Lună sara a fost Pecica mare incendiu în apropierea stației: multe case au dispărut. Paguba e foarte mare. În parte se va face din asigurări.

— 500.000 coroane respinse. A cauzat senzație faptul, că societatea americană de siuni a respins ofertul de 500.000 coroane pe el de președinte trustului de petrolu Rockfield. Sinodul congregațiunilor a respins darul de

DOMNII

se pot îmbrăca favorabil numai așa dacă își procură hainele necesare *exclusiv* dela magazinul de stofe pentru domni, unde se poate economiza 35%.

I. — Magazinul nostru de fabricații engleze din patrie și de Brunn.

MAGAZINUL ESCLUSIV de POSTAV de FABRICĂ A LUI

LEICHNER și FLEISCHER.

ARAD. piața Libertății 17. Cinci biserici, (PÉCS) Király u.

SPECIALITATE de STOFE ENGL. COLORATE PENTRU VEȘTE

Friedmann Lajos

prăvălie de coloniale și delicatose

ARAD, Piața Libertății Nr. 4 (lângă cafeneaua Pölzl)

Am onoarea aduce la cunoștința onoratului public că pe piața Libertății (lângă cafeneaua Pölzl), am deschis

o prăvălie de coloniale și delicatose

corespunzătoare cerințelor timpului modern.

Am stabil în deposit tot felul de cele mai bune coloniale, becuri din țeară și strefne, ceaiuri, prăjituri pentru ceai (Cabos veritabil) mare asortiment cu delicatose, cașuri, mezeluri (și coșer) ș. a. m.

Când cer protecția onor. public îl asigur despre serviciu punctual și solid.

Cu deosebită stimă

Friedmann Lajos

Comande din provincă
se execută prompt.

520

Arad, Piața Libertății nr. 4 (l. Pölzl).

In Ungaria de sud.

Cea mai mare prăvălie de haine gata pentru dame, copii și fetițe.

Recomandă magazinul bogat asortat:

Bluse de delen francez	fl. 2.50
Bluse de lână pentru seară teatru și ocazii	2.75
Bluse de șeviot engleze în toate colorile	3.75
Negligeuri, fasonul și stofele cele mai eleg. dela	3.50
Rochițe de copii de stofă și de spălat	— .50
Șorțe de clot pentru copii și mașă	— .30
Rochii de stradă și plimbare fason elegant în toate colorile de stofă	2.—

Albituri de dame și copii în asortiment mare.

Jupoane de clot dela 1 fl. 50 cr. în sus.

Bluse de mătase și brașiere în mod. cele mai noi originale.

În vitrină zilnic expoziție de Incururile de curând sosite.

Solicitând binevoințelor concurs al onoratului public.

532

Piața Libertății 3. (Casa Dr. Reisluger.)

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și înviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, tuituri de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, artă, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceala la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, undul în pat, influenza, insomnia, epilepsia, circula-



ția neregulată a sângelui și contra multor altor boale, care la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Însușirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant

în corpul omeneesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele afecțioase, eaș pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărilor, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea seafă atestată incurse din toate părțile lumii ceri prețesc cu multumire invențiunea mea și ori-cine poate vedé aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădărnica, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebită-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și răspândit.

Chiar și iestinatatea esttraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțepire.

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copii și la femei de consti-

tuție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și expedare pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapest, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

*Distinsă cu mai multe medalii de
aur și diplome.*

Numărul telefonului 323.

Frumsețea femeiască
se ajunge
prin cea mai bună

crème

de față și de mână

Helén

Prețul 1 cor. 20 fl.

Flacon de probă 70 fl.

Dinți foarte albi
va aveă,

cel ce numai câte-va
zile va fi folosit

crema dentală

Helén

Prețul 1 cor. 20 fl.

Contra încăruntării și căderii părului

Prețul 2 cor.

Prețul 2 cor.

Contra pantlicei, apoi amorteții și reumei

Prețul 2 cor.

Prețul 2 cor.

Medicină foarte eficace.

Se poate procura numai

în spiteeria lui NÉMET,

Temesvár, Gyárvaros, Fő-u. 44

Comande prin poștă și telefon

se efectuează imediat.

Condițiunea principală a

FRUMSEȚEI

este, că fața și mâinile să fie fine, ear în scopul ac-
mijlocul cel mai potrivit este

Crema-Gyöng

care este cu desăvirșire inofensivă și face pelea
de loc după o singură folosire.

În urma unei folosiri îndelungate mitesserii su-
răcioși, alunitele și petele de ficat dispar.

Prețul un borcan 1 cor.

Săpun la Crema-Gyöngy 1 cor.

Gyöngy-Crém 1 cor.

Se poate comanda dela:

farmacistul **HAUER LAJOS.**

ARAD, Pécskai-ut.